

Warszawa, dnia 29 października 2008 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ul. Śniadeckich 10, 00-656 Warszawa
tel.: 022 696 55 44, fax: 022 629 60 79

ZBIA/ 500/57-1/2008/KC

Szanowny Pan
Grzegorz Schetyna
Wicepremier
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Premierze,

Do Rzecznika Praw Dziecka docierają informacje od rodzin przebywających poza granicami kraju o problemach związanych z procedurą wydania paszportu dla dziecka urodzonego poza Polską. Swoje uwagi zgłaszali także pracownicy wydziałów konsularnych polskich ambasad, którzy na co dzień obserwują trudności, z jakimi spotykają się obywatele polscy, załatwiający sprawy urzędowe za granicą.

Zgodnie z § 5 ust 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 sierpnia 2006 r. w sprawie dokumentów paszportowych oraz trybu postępowania w przypadku ujawnienia fałszerstw lub wad w tych dokumentach oraz w sytuacji ich zniszczenia (Dz. U. Nr 152, poz. 1090 z późn. zm.) *osoba ubiegająca się o wydanie paszportu i paszportu tymczasowego za granicą składa dokumenty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-6 tj. odpis skrócony lub zupełny aktu urodzenia – w przypadku ubiegania się o wydanie paszportu po raz pierwszy, jeżeli nie jest możliwe ustalenie tożsamości osoby ubiegającej się o paszport na podstawie innych dokumentów(pkt 3).*

Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach konsul, w myśl § 5 ust. 2 może przyjąć odpisy zagranicznych aktów stanu cywilnego (...).

Co do zasady, konsul przyjmujący dokumenty wymaga - zgodnie z przepisami - złożenia polskiego aktu urodzenia dziecka. Jedynie w uzasadnionych, szczególnych przypadkach odstępuje się od złożenia takiego dokumentu i honoruje zagraniczny.

Nalożenie na rodziców takiego wymogu wydłuża całą procedurę i powoduje, że rodzinie ogranicza się możliwość wyjazdu, gdyż dziecko nie posiada dokumentu tożsamości w postaci paszportu.

Uważam, że wskazane jest przeanalizowanie możliwości dodania przepisu, który pozwalałby na wydanie paszportu w oparciu o zagraniczny akt urodzenia dziecka, przykładowo jako ust 3 § 5 w brzmieniu *pierwszy paszport dla dziecka urodzonego za granicą może być wydany na podstawie zagranicznego aktu stanu cywilnego*.

Niewątpliwie taka zmiana, spowodowałaby ogromne ułatwienie w uzyskaniu paszportu dla dziecka. Zagraniczny akt urodzenia, wydany przez właściwe władze jest dokumentem i powinien być honorowany przez polskie władze.

W związku z powyższym na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69) zwracam się do Pana Premiera z serdeczną prośbą o rozważenie możliwości wprowadzania powyższej zmiany, co znacznie przyspieszyłoby możliwość uzyskania polskiego paszportu dla dziecka urodzonego poza granicami kraju.

z wypereni osunkus
Marek Lubicki

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Warszawa, dnia²⁶/₁₁..... 2008 roku

BMP-0716-11624(1)/08/JD

Pan

Marek MICHALAK

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzecznik!

W nawiązaniu do pisma z dnia 29 października 2008 roku (sygn. ZBIA/500/57-1/2008/KC) w sprawie *propozycji wprowadzenia przepisu, który pozwalałby na wydanie paszportu dla dziecka urodzonego poza granicami Polski w oparciu o zagraniczny akt urodzenia*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę zauważyć, że z uwagi na fakt, iż kwestie związane z możliwością uwzględniania przez konsulów zagranicznych aktów urodzenia dziecka podczas ubiegania się o wydanie paszportu zostały uregulowane w przepisach wykonawczych do ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku *o dokumentach paszportowych* (Dz. U. Nr 143, poz. 1027 z późn. zm.), co do zasady nie zachodzi potrzeba dodatkowej regulacji. Niemniej jednak, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazało konsulom ułatwienie sposobu prowadzenia spraw paszportowych, z wykorzystaniem § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 sierpnia 2006 roku *w sprawie dokumentów paszportowych oraz trybu postępowania w przypadku ujawnienia fałszerstw lub wad w tych dokumentach oraz w sytuacji ich zniszczenia* (Dz. U. Nr 152, poz. 1090 z późn. zm.), w ten sposób, aby szczególnie uzasadniony przypadek, w którym konsul może przyjąć odpis zagranicznego aktu stanu cywilnego lub inny dokument potwierdzający stan cywilny osoby występującej o wydanie paszportu, stanowiła sytuacja osób urodzonych za granicą, które nie zamieszkiwały w Polsce i nie deklarują powrotu do kraju. O możliwości zastosowania takiego rozwiązania decyduje jednak konsul, na podstawie konkretnego stanu faktycznego sprawy.

Zgodnie bowiem z art. 4 *ustawy o dokumentach paszportowych*, dokument paszportowy poświadcza obywatelstwo polskie, a także tożsamość osoby w nim wskazanej w zakresie danych, jakie ten dokument zawiera. Zatem przy przyjmowaniu wniosku paszportowego należy zachować szczególną staranność podczas weryfikacji danych osobowych wnioskodawcy, zwłaszcza, że rodzice, składając wniosek o wydanie dokumentu paszportowego dla dziecka, jednocześnie wyrażają zgodę na jego wydanie.

Jednym z najczęściej pojawiających się problemów, uniemożliwiających przyjęcie jako zasady przedkładania zagranicznego aktu urodzenia dziecka przy wydaniu paszportu po raz pierwszy dziecku urodzonemu za granicą, jest brak polskich znaków diakrytycznych w zagranicznych aktach stanu cywilnego. Dochodzi zatem do sytuacji, gdy nazwisko dziecka w zagranicznym akcie urodzenia różni się od nazwisk rodziców, zapisanych w ich dokumentach tożsamości. Umieszczenie takiego aktu w polskim urzędzie stanu cywilnego, a w razie

konieczności jego sprostowanie w trybie art. 28 ustawy z dnia 29 września 1986 roku *Prawo o aktach stanu cywilnego* (t.j.: Dz. U. z 2004 roku Nr 161, poz. 1688 z późn. zm.), pozwala na wyeliminowanie różnic w pisowni nazwisk rodziców i dziecka, jak również na prawidłową weryfikację przez organ paszportowy, czy osoby wyrażające zgodę na wydanie paszportu dla dziecka są jego rodzicami.

Innym problemem pojawiającym się przy uznawaniu zagranicznego aktu urodzenia dziecka jest różnorodność danych zamieszczanych w takim akcie, w zależności od obowiązującego w danym państwie prawa o aktach stanu cywilnego. W niektórych zagranicznych aktach urodzenia dziecka nie zamieszcza się np. nazwiska rodowego matki, drugich imion rodziców, czy nazwisk rodziców, co również nie pozwala na pełną identyfikację rodziców dziecka, a tym samym na dokonanie podstawowej czynności związanej z przyjęciem wniosku paszportowego, czyli weryfikacji danych zawartych w okazywanych dokumentach tożsamości (odpisie aktu stanu cywilnego) z danymi wpisywanymi we wniosku o wydanie paszportu.

Kolejną przyczyną, dla której nie jest możliwe przyjęcie, jako zasady, wydawania przez konsula paszportu dla osoby małoletniej urodzonej poza granicami kraju na podstawie zagranicznego aktu stanu cywilnego, jest okoliczność, iż w niektórych państwach fakt urodzenia dziecka nie jest dokumentowany w formie aktu stanu cywilnego. Dokument potwierdzający fakt urodzenia dziecka stanowi dla kierownika urzędu stanu cywilnego w kraju podstawę do sporządzenia, po zastosowaniu odpowiednich procedur, polskiego odpisu aktu urodzenia dziecka.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż wymóg przedłożenia polskiego odpisu aktu urodzenia dziecka nie ogranicza możliwości wyjazdu dziecka wraz z rodzicami, gdyż konsul może wydać osobie małoletniej urodzonej za granicą paszport tymczasowy na czas oczekiwania na doręczenie paszportu sporządzanego w kraju. Paszport taki może zostać wydany na podstawie zagranicznego aktu urodzenia dziecka, a do jego wydania nie jest konieczne posiadanie numeru PESEL.

2 pauze,

MINISTER
SPRAW WNETRZNYCH I ADMINISTRACJI
Witold Dąbek
Podsekretarz Stanu